

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ

***ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ***

***«Актуальні проблеми землеробської галузі
та шляхи їх вирішення»***

(09-11 грудня 2020 року)

Миколаїв

2020

УДК 63:001.1:338.432

Р64

Редакційна колегія:

Дробітько А. В. – канд. с.-г. наук, доцент

Гамаюнова В. В. – д-р с.-г. наук, професор

Федорчук М. І. – д-р с.-г. наук, професор

Манушкіна Т. М. – канд. с.-г. наук, доцент

Качанова Т. В. – канд. с.-г. наук, доцент

Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 09 – 11 грудня 2020 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2020. – 116 с.

У збірнику публікуються матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення», яка відбулася 09-11 грудня 2020 р. на базі Миколаївського національного аграрного університету.

Робота конференції проходила за напрямками: технологія вирощування сільськогосподарських культур; генетика і селекція сільськогосподарських культур; основні засади та дослідження родючості ґрунту; сучасні підходи до чергування культур та обробітку ґрунту.

Зміст матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції є точкою зору авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію організаційного комітету конференції.

Аналіз даних врожайності свідчить про те, що проведення оранки на глибину 23-25 см сприяло формуванню врожаю на рівні 2,62 та 2,74 т/га. Проведення дискового обробітку на 12-14 см в системі мілкого одноглибинного розпушування призвело до зниження урожайності насіння соняшнику на 34,7 та 29,6% відповідно до років проведення досліджень порівняно з контролем.

Висновки. Для підтримання передполивного порогу розрахункового шару ґрунту 0- 50 см на оптимальному рівні (70% НВ) в середньосухі роки необхідно проводити три вегетаційні поливи нормою зрошення 1500 м³/га, а в середньовологі два – нормою зрошення 1000 м³/га. Найбільш раціонально витрачалась волога на створення 1,0 т врожаю за оранки на глибину 23-25 см з показником за роками досліджень відповідно 1514 та 1576 м³/т. Заміна оранки глибоким чизельним обробітком та мілким дисковим розпушуванням в системах тривалого застосування різноглибинного та мілкого одноглибинного безполицевих обробітків призводить до зниження врожайності в середньому на 0,34 та 0,86т/га.

УДК 635.64:631.52:631.67(477.7)

ВПЛИВ ГІБРИДНОГО СКЛАДУ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТОМАТУ В УМОВАХ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

О.В. Сидякіна, канд. с.-г. наук, доцент,
А.Д. Проценко, магістрант

ДВНЗ «Херсонський державний аграрно-економічний університет»

Плоди томату володіють високими поживними та смаковими якостями. Вони містять дуже цінні для нашого організму речовини, зокрема яблучну та лимонну кислоти, вітаміни, солі кальцію, заліза, калію, фосфору. Також плоди томату цінують за наявність у них лікопину, який володіє сильними терапевтичними властивостями та входить до складу лікарських засобів.

Для одержання високих рівнів урожайності та якості плодів томату Південь України володіє сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами і наявністю значної кількості зрошуваних земель. А тому впровадження нових сучасних гібридів у виробництво дає можливість значно підвищити продуктивність цієї культури і набуває актуального значення на сучасному етапі розвитку агропромислового сектору України.

Польовий дослід по визначенню впливу гібридного складу на продуктивність томату проводили на землях приватного сільськогосподарського підприємства «Органік Системс», що розташоване в м. Гола Пристань Херсонської області. Вивчали гібриди трьох груп стиглості: ранньостиглої (Н 2206 F1, НМ 5108 F1), середньостиглої (Н 1015 F1, Н 9997 F1) і пізньостиглої (Н 1541 F1, LS 785 F1).

У плодах томату визначали: вміст цукрів – за Бертраном; сухих речовин – методом висушування наважки; вітаміну С – за Муррі; нітратів – іонометричним методом. Для визначення зусилля на відрив плодів від плодоніжки і на роздавлювання використовували прилад вітчизняного виробництва ОПТ–10. Міцність м'якоті плодів і шкірки визначали на приладі ІДП–500.

Агротехніка у досліді була загальноновизнаною для умов краплинного зрошення Півдня України, за виключенням досліджуваного фактору.

Висоту рослин у досліді визначали двічі: на період дозрівання першої китиці і на момент збору врожаю. Результати вимірювань показали, що із гібридів ранньостиглої групи більшу висоту в обидва строки визначення формували рослини гібриду НМ 5108 F1. Із середньостиглих гібридів виділився гібрид Н 1015 F1, він забезпечив максимальну висоту рослин у досліді. Із пізньостиглих гібридів більшою висотою рослин характеризувався гібрид LS 785 F1.

Ранньостиглі гібриди, які досліджували, і пізньостиглий гібрид Н 1541 формували середній розмір куща, середньостиглий гібрид Н 1015 і пізньостиглий LS 785 характеризувалися великим розміром, а середньостиглий гібрид Н 9997 – компактним типом куща.

Покриття плодів на кущі всіх вирощуваних гібридів, за виключенням НМ 5108 і Н 9997, було добрим, і тільки по двох зазначених гібридах – середнім.

Кількість зав'язей на кущі різнилася навіть в межах гібридів однієї групи стиглості. Більшим даний показник визначений у ранньостиглого гібриду НМ 5108 – 22 зав'язі, у середньостиглого гібриду Н 1015 – 18 зав'язей і у пізньостиглого LS 785 – 24 зав'язі на кущі.

Різниця між урожайністю ранньостиглих гібридів томату у досліді не виявлено, вона знаходилася в межах помилки досліду. Максимальну урожайність в середньостиглій групі забезпечив гібрид Н 9997 – 93,7 т/га, у пізньостиглій групі і загалом у досліді – гібрид LS 785 – 136,9 т/га.

Придатність гібридів до механізованого збирання визначається оцінкою фізико-механічних властивостей плодів томату, а саме такими показниками, як зусилля на відрив від плодоніжок, на роздавлювання, міцність на проколювання шкірки і м'якуша. Максимальним зусиллям на відрив від плодоніжок визначилися ранньостиглий гібрид НМ 5108 і середньостиглий гібрид Н 9997 F1. Найвищі показники зусилля на роздавлювання і міцності на проколювання шкірки забезпечив пізньостиглий гібрид LS 758, а найбільшу міцність м'якуша – середньостиглий гібрид Н 9997.

Важливим показником якості, і особливо для переробних підприємств, є вміст у плодах сухих речовин. За даним показником перевагу мали ранньостиглий гібрид НМ 5108 і середньостиглий гібрид Н 9997 F1. Різниця по пізньостиглих гібридах томату за даним показником не спостерігали, вміст сухих речовин у плодах гібридів Н 1541 і LS 785 знаходився на однаковому рівні. Проте умовний вихід сухих речовин з гектару посіву гібриду Н 1541 внаслідок більш низької сформованої врожайності значно поступався гібриду

LS 785, який забезпечив даний показник на рівні 6,37 т/га, що є абсолютним максимумом у досліді.

Смакові якості плодів томату залежать від цукристості, зокрема від вмісту фруктози та лимонної кислоти. Для споживання томатів у свіжому вигляді найкращою варіацією є підвищена кількість цукрів та кислот. Не менш важливе значення відіграє і вміст вітаміну С (аскорбінової кислоти). Максимальним вмістом у плодах загальних цукрів і вітаміну С, а також мінімальною кількістю нітратів визначився пізньостиглий гібрид LS 785. Гранично-допустима кількість нітратів у плодах томату становить 60 мг/кг сирової речовини. В усіх варіантах дослідів даний показник не перевищував ГДК.

УДК 633.16:631.52(477.7)

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

О.В. Сидякіна, канд. с.-г. наук, доцент,
І.С. Народницька, магістрант

ДВНЗ «Херсонський державний аграрно-економічний університет»

Застосування регуляторів росту рослин у технологіях вирощування сільськогосподарських культур, зокрема ячменю ярого, є одним із найбільш доступних та високорентабельних агрозаходів, спрямованих на збільшення врожайності та покращення якості рослинницької продукції. Сучасні рістрегулюючі препарати містять збалансований комплекс біологічно активних речовин, фіторегуляторів і мікроелементів. Їх дія спрямована на використання внутрішнього потенціалу культур. Регулятори росту дозволяють цілеспрямовано впливати на характер ростових процесів з максимальною користю для рослин, що сприяє досягненню максимального кінцевого результату – збільшенню врожайності зерна та покращенню його якості.

Польовий дослід з вивчення впливу регуляторів росту на врожайність зерна ячменю ярого та показники його якості проводили впродовж 2020 року на землях ТОВ «САНТАЙМ», що знаходиться в сел. Сонячне м. Херсона.

Дослідження проводили з ячменем ярим середньостиглого сорту селекції Нордзаат Заатцухт Ксанте. вивчали 10 варіантів: контроль (вода); Вертекс – 1 обробка; Вертекс – 2 обробки; Вертекс – 3 обробки; Органік Д–2М – 1 обробка; Органік Д–2М – 2 обробки; Органік Д–2М – 3 обробки; Рівал – 1 обробка; Рівал – 2 обробки; Рівал – 3 обробки. Регулятори росту рослин застосовували у досліді відповідно до рекомендацій по їх застосуванню: Вертекс – 0,5 л/га; Органік Д–2М – 1,0 л/т; Рівал – 0,5 л/т. Обробляли посіви ячменю ярого у три фази вегетації: кущіння, вихід рослин у трубку та на початку колосіння.